

Jaroslav Svatoň

**FAUNA PAVÚKOV (*ARACHNIDA, ARANEAE*)
ŠTÁTNEJ PRÍRODNEJ REZERVÁCIE ČIERNY KAMEŇ
VO VEĽKEJ FATRE**

**ФАУНА ПАУКОВ (*ARACHNIDA, ARANEAE*)
ГОСУДАРСТВЕННОГО ЗАПОВЕДНИКА ЧИЕРНЫ
КАМЕНЬ (ВЕЛЬКА ФАТРА)**

**SPIDER FAUNA (*ARACHNIDA, ARANEAE*) OF THE STATE
NATURE RESERVATION ČIERNY KAMEŇ IN THE
MOUNTAINS VEĽKÁ FATRA**

**SPINNENFAUNA (*ARACHNIDA, ARANEAE*) DER
STAATLICHEN NATURRESERVATION ČIERNY KAMEŇ
IN DER VEĽKÁ FATRA**

1983
Došlo v januári 1982

Lektorovala: RNDr. Oľga Žitňanská

© Jaroslav Svatoň, 1983

ÚVOD

O faune pavúkov Veľkej Fatry nie sú známe takmer nijaké literárne údaje. Výnimku tvoria len práce Millera (1947), Millera a Svatoňa (1978) a Svatoňa (1981), v ktorých nachádzame údaje o výskyte niekoľkých druhov z oblasti Gaderskej doliny, Jasenskej doliny, Tlstej a Kráľovej studne.

V predložennom príspevku charakterizujeme 119 druhov, ktoré sme zistili pri inventarizačnom prieskume arachnofauny ŠPR Čierny kameň v rokoch 1980—1981. V príspevku sú zachytené aj výsledky a zbery účastníkov arachnologickej exkurzie, ktorá sa tu uskutočnila v rámci 1. celoštátneho zjazdu československých arachnológov konaného v dňoch 14. až 20. júna 1974 v Turčianskych Tepliciach.

Skúmané územie zahŕňa vrcholovú časť Čierneho kameňa, záver Ľubochnianskej doliny a severovýchodné svahy Ploskej, o ktoré sa má toto chránené územie perspektívne rozšíriť. V súlade s topografickým pomenovaním v práci Bernátovej, Škovirovej a Klimenta (1982) označujeme južnejší vrchol Čierneho kameňa (kóta 1477,4) ako predný a od neho severovýchodne položený druhý vrchol (kóta 1479,4) ako zadný.

Dokladový arachnologický materiál je uložený v zoologických zbierkach Turčianskeho múzea Andreja Kmeťa v Martine.

SYSTEMATICKÝ PREHLAD DRUHOV

Amaurobiidae

1. *Amaurobius fenestralis* (Ström 1768)

Pomerne hojný druh žijúci pod kôrou stromov a v štrbinách skalných stien. V dolnej časti chráneného územia, v závere Ľubochnianskej doliny, je jeho výskyt hojnejší.

2. *Callobius claustrarius* (Hahn 1831)

Hojný montánný druh žijúci pod skalami, v machu a v listí v celej oblasti Čierneho kameňa s výnimkou pásma kosodreviny, kde sa vyskytuje zriedkavejšie.

Dictynidae

3. *Dictyna pusilla* (Thor. 1856)
Menej hojný druh uprednostňujúci mladšie smrekové porasty. Lokálne zbery pochádzajú len z riedkych smrečín pod predným vrcholom Čierneho kameňa.

Uloboridae

4. *Hyptiotes paradoxus* (C. L. Koch 1834)
Pomerne hojný druh charakteristický pre smrekové lesné porasty.

Dysderidae

5. *Harpactes rubicundus* (C. L. Koch 1839)
Jediný nález pochádza zo záveru Ľubochnianskej doliny, kde sa našla 1 ♀ v bučinovom lesnom poraste pod skalou.
6. *Segestria senoculata* (Linnaeus 1758)
Sporadické nálezy pod skalami, v štrbinách skalných stien a ojedinele aj pod kôrou stromov v kare na severovýchodných svahoch Ploskej a na Čiernom kameni, kde vystupuje po dolný okraj kosodreviny.

Zodariidae

7. *Zodarium germanicum* (C. L. Koch 1837)
Vzácnejší druh žijúci na teplejších a suchších miestach v tráve a pod skalami na lesných čistinkách a na okraji lesa.

Gnaphosidae

8. *Drassodes lapidosus* (Walck. 1802)
Tento druh žijúci pod skalami suchších biotopov sme zatiaľ zbierali len na severovýchodných svahoch Ploskej.
9. *Drassodes pubescens* (Thor. 1856)
Hojný druh žijúci pod skalami a v tráve lesných porastov Čierneho kameňa. Niekoľko zberov pochádza aj zo severovýchodných svahov Ploskej.
10. *Gnaphosa bicolor* (Hahn 1831)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve, v machu a v listí, miestami aj pod skalami v závere Ľubochnianskej doliny a na okraji smrekových porastov Čierneho kameňa.
11. *Gnaphosa lucifuga* (Walck. 1802)
Ojedinelý nález 1 ♀ tesne pod zadným vrcholom Čierneho kameňa. Jeden starší nález pochádza aj z vrcholu Ostredku, kde sa jeden dospelý jedinec našiel pod skalou.
12. *Haplodrassus signifer* (C. L. Koch 1839)
Hojný holarktický druh žijúci v lesných porastoch v celej oblasti Čierneho

Dictynidae

3. *Dictyna pusilla* (Thor. 1856)
Menej hojný druh uprednostňujúci mladšie smrekové porasty. Lokálne zbery pochádzajú len z riedkych smrečín pod predným vrcholom Čierneho kameňa.

Uloboridae

4. *Hyptiotes paradoxus* (C. L. Koch 1834)
Pomerne hojný druh charakteristický pre smrekové lesné porasty.

Dysderidae

5. *Harpactes rubicundus* (C. L. Koch 1839)
Jediný nález pochádza zo záveru Ľubochnianskej doliny, kde sa našla 1 ♀ v bučínovom lesnom poraste pod skalou.
6. *Segestria senoculata* (Linnaeus 1758)
Sporadické nálezy pod skalami, v štrbinách skalných stien a ojedinele aj pod kôrou stromov v kare na severovýchodných svahoch Ploskej a na Čiernom kameni, kde vystupuje po dolný okraj kosodreviny.

Zodariidae

7. *Zodarium germanicum* (C. L. Koch 1837)
Vzácnejší druh žijúci na teplejších a suchších miestach v tráve a pod skalami na lesných čistinkách a na okraji lesa.

Gnaphosidae

8. *Drassodes lapidosus* (Walck. 1802)
Tento druh žijúci pod skalami suchších biotopov sme zatiaľ zbierali len na severovýchodných svahoch Ploskej.
9. *Drassodes pubescens* (Thor. 1856)
Hojný druh žijúci pod skalami a v tráve lesných porastov Čierneho kameňa. Niekoľko zberov pochádza aj zo severovýchodných svahov Ploskej.
10. *Gnaphosa bicolor* (Hahn 1831)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve, v machu a v listí, miestami aj pod skalami v závere Ľubochnianskej doliny a na okraji smrekových porastov Čierneho kameňa.
11. *Gnaphosa lucifuga* (Walck. 1802)
Ojedinelý nález 1 ♀ tesne pod zadným vrcholom Čierneho kameňa. Jeden starší nález pochádza aj z vrcholu Ostredku, kde sa jeden dospelý jedinec našiel pod skalou.
12. *Haplodrassus signifer* (C. L. Koch 1839)
Hojný holarktický druh žijúci v lesných porastoch v celej oblasti Čierneho

kameňa. Na otvorených stanovištiach severovýchodných svahov Ploskej je už jeho výskyt obmedzený.

13. *Haplodrassus silvestris* (Blackw. 1833)
Pomerne hojný druh bučinových porastov v závere Ľubochnianskej doliny. Sporadické zbery pochádzajú aj zo smrekových porastov pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.
14. *Zelotes petrensis* (C. L. Koch 1839)
Zriedkavejší druh žijúci v machu a v listí suchších biotopov. Všetky sporadické zbery pochádzajú zo skalnatých severovýchodných svahov Ploskej.
15. *Zelotes pusillus* (C. L. Koch 1833)
Zriedkavý druh žijúci pod kameňmi a v machu horských lúk a lesných čistínok v širšej oblasti Čierneho kameňa. Pod nahromadenými kameňmi na severovýchodných svahoch Ploskej sa zbierali len samičky.
16. *Zelotes subterraneus* (C. L. Koch 1833)
Veľmi hojný druh patriaci na celom študovanom území medzi najhojnejšie druhy lesných aj nelesných biotopov.

Clubionidae

17. *Agroeca cuprea* (Menge 1873)
Vzácnejší druh zastúpený v našich zberoch len niekoľkými jedincami z trávinatej stráne pod predným vrcholom Čierneho kameňa, kde sa chytili do zemných pascí.
18. *Apostenus fuscus* (Westr. 1851)
Pomerne hojný druh, ktorý sme tu zbierali vo všetkých lesných biotopoch. Žije v submontánnom a montánnom pásme, odkiaľ vystupuje až do pásma kosodreviny.
19. *Clubiona alpica* (L. Koch 1866)
Hojný druh žijúci vo všetkých vyšších pohoriach Slovenska. V oblasti Čierneho kameňa žije najmä pod skalami montánného pásma, odkiaľ vystupuje až po vrcholový fenomén do porastov kosodreviny.
20. *Clubiona diversa* (Cambr. 1862)
Vzácnejší druh žijúci v tráve, v machu a v listí, pod skalami a pod kôrou stromov. Nazbieralo sa len niekoľko jedincov na rozhraní smrekového lesa a kosodreviny pod predným vrcholom Čierneho kameňa.
21. *Clubiona neglecta* (Cambr. 1862)
Menej hojný druh žijúci v tráve a na krovinách vlhkejších biotopov. V oblasti Čierneho kameňa sa zbieral len za zadným vrcholom a v závere Ľubochnianskej doliny.
22. *Clubiona subsultans* (Thor. 1875)
Sporadicky sa zbieral len v listí smrekových lesných komplexov Čierneho kameňa.
23. *Clubiona trivialis* (C. L. Koch 1843)
Pomerne hojný druh žijúci na konároch smrekov v celej študovanej oblasti. Jednotlivo sa zbieral aj v bukových porastoch v závere Ľubochnianskej doliny.
24. *Phrurolithus festivus* (C. L. Koch 1875)
Tento druh hojne rozšírený v celej palearktiskej oblasti žije v tráve a pod skalami

lesných aj nelesných biotopov v celej oblasti Čierneho kameňa, ale v kosodrevine sa zatiaľ nenašiel.

Zoridae

25. *Zora nemoralis* (Blackw. 1861)
Menej hojný druh žijúci v detrite, v listí a v machu lesných biotopov Čierneho kameňa. Vystupuje tu až do výšky 1350 m n. m.
26. *Zora silvestris* (Kulcz. 1897)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve horských lúk, lesných čistiničiek a na okrajoch lesa. Sporadicky sa zbieral aj uprostred kosodreviny.

Thomisidae

27. *Misumena vatia* (Cl. 1758)
Hojne rozšírený druh v celej oblasti Čierneho kameňa, kde žije v tráve, na nižších aj vyšších rastlinách a na krovinách rôznorodých biotopov.
28. *Oxyptila atomaria* (Panz. 1801)
Zriedkavejší druh žijúci vo vlhkejších aj v suchších biotopoch chráneného územia. Zbieral sa na lesných porastoch na Čiernom kameni, v Lubochnianskej doline, aj v nelesných biotopoch na severovýchodných svahoch Ploskej, kde žije pod skalami.
29. *Oxyptila blackwalli* (Simon 1875)
Vzácnější druh žijúci pod kameňmi, v tráve a v listí bukových a smrekových porastov, v pásme kosodreviny sme tento druh už nezastihli.
30. *Oxyptila praticola* (C. L. Koch 1837)
Tento pomerne hojný druh žijúci pod kameňmi, v tráve a v machu sme zbierali zatiaľ len v smrekových porastoch a v kosodrevine pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.
31. *Oxyptila rauda* (Simon 1875)
Tento druh žije v oblasti Čierneho kameňa pod skalami a v štrbinách skalných stien nad lesnou stromovou hranicou, odkiaľ vystupuje až na oba vrcholy.
32. *Oxyptila trux* (Blackw. 1846)
Tento druh žijúci v tráve, v machu a v listí rôznorodých biotopov na celom území Slovenska patrí všade medzi najhojnejšie druhy, ale na študovanom území sme našli len 1 ♂ v skalnej štrbine pod predným vrcholom Čierneho kameňa.
33. *Philodromus aureolus* (Cl. 1758)
Tento druh žije v oblasti Čierneho kameňa na konároch lesných porastov v montánnom pásme a v pásme kosodreviny.
34. *Philodromus emarginatus* (Schränk 1803)
Druh charakteristický pre ihličnaté lesné porasty Čierneho kameňa. Žije aj v bukových lesných porastoch v závere Lubochnianskej doliny.
35. *Philodromus margaritatus* (Cl. 1758)
Z tohto druhu, ktorý tiež patrí medzi typické druhy ihličnatých lesných porastov,

lesných aj nelesných biotopov v celej oblasti Čierneho kameňa, ale v kosodrevine sa zatiaľ nenašiel.

Zoridae

25. *Zora nemoralis* (Blackw. 1861)
Menej hojný druh žijúci v detrite, v listí a v machu lesných biotopov Čierneho kameňa. Vystupuje tu až do výšky 1350 m n. m.
26. *Zora silvestris* (Kulcz. 1897)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve horských lúk, lesných čistiniiek a na okrajoch lesa. Sporadicky sa zbieral aj uprostred kosodreviny.

Thomisidae

27. *Misumena vatia* (Cl. 1758)
Hojne rozšírený druh v celej oblasti Čierneho kameňa, kde žije v tráve, na nižších aj vyšších rastlinách a na krovinách rôznorodých biotopov.
28. *Oxyptila atomaria* (Panz. 1801)
Zriedkavejší druh žijúci vo vlhkejších aj v suchších biotopoch chráneného územia. Zbieral sa na lesných porastoch na Čiernom kameni, v Ľubochnianskej doline, aj v nelesných biotopoch na severovýchodných svahoch Ploskej, kde žije pod skalami.
29. *Oxyptila blackwalli* (Simon 1875)
Vzácnjší druh žijúci pod kameňmi, v tráve a v listí bukových a smrekových porastov, v pásme kosodreviny sme tento druh už nezastihli.
30. *Oxyptila praticola* (C. L. Koch 1837)
Tento pomerne hojný druh žijúci pod kameňmi, v tráve a v machu sme zbierali zatiaľ len v smrekových porastoch a v kosodrevine pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.
31. *Oxyptila rauda* (Simon 1875)
Tento druh žije v oblasti Čierneho kameňa pod skalami a v štrbinách skalných stien nad lesnou stromovou hranicou, odkiaľ vystupuje až na oba vrcholy.
32. *Oxyptila trux* (Blackw. 1846)
Tento druh žijúci v tráve, v machu a v listí rôznorodých biotopov na celom území Slovenska patrí všade medzi najhojnejšie druhy, ale na študovanom území sme našli len 1 ♂ v skalnej štrbine pod predným vrcholom Čierneho kameňa.
33. *Philodromus aureolus* (Cl. 1758)
Tento druh žije v oblasti Čierneho kameňa na konároch lesných porastov v montánnom pásme a v pásme kosodreviny.
34. *Philodromus emarginatus* (Schrank 1803)
Druh charakteristický pre ihličnaté lesné porasty Čierneho kameňa. Žije aj v bukových lesných porastoch v závere Ľubochnianskej doliny.
35. *Philodromus margaritatus* (Cl. 1758)
Z tohto druhu, ktorý tiež patrí medzi typické druhy ihličnatých lesných porastov,

sa našli zatiaľ len dva jedince v smrekových porastoch na západnej strane územia.

36. *Philodromus vagulus* (Simon 1875)
Pomerne vzácny druh žijúci v horských lesoch Slovenska. V oblasti Čierneho kameňa sa zatiaľ zistil len v pásme kosodreviny, kde žije pod skalami.
37. *Xysticus audax* (Schrank 1803)
Tento druh žije v rozličných biotopoch takmer celého Slovenska. Na študovanom území sa zatiaľ ulovil jediný ♂ pod skalou na severovýchodnom svahu Ploskej.
38. *Xysticus cristatus* (Cl. 1758)
Tento druh žijúci pod skalami, v tráve a na konároch krovin sme zbierali len v nižších polohách, v závere Ľubochnianskej doliny.
39. *Xysticus kochi* (Thor. 1872)
Zriedkavejší druh žijúci v tráve a na krovinách v spodnej časti smrekových lesných porastov.
40. *Xysticus ulmi* (Hahn 1831)
Pomerne hojný druh lúčnych aj lesných biotopov študovaného územia, kde žije v tráve a na konároch stromov a kríkov.

Salticidae

41. *Evarcha falcata* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh žijúci v rôznorodých biotopoch celej študovanej oblasti.
42. *Evophrys frontalis* (Walck. 1802)
Tento druh žije v tráve, pod skalami a v machu rôznych lesných biotopov, kde všade patrí medzi najbežnejšie druhy tejto čeľade.
43. *Evophrys petrensis* (C. L. Koch 1837)
Vzácnjší horský druh žijúci pod skalami v pásme kosodreviny. Všetky ulovené jedince pochádzajú z vrcholovej časti Čierneho kameňa.
44. *Heliophanus cupreus* (Walck. 1802)
Z tohto druhu sa zatiaľ nazbieral len menší počet jedincov v trávnatých porastoch horských lúk.
45. *Neon reticulatus* (Blackw. 1833)
Hojný druh nižších a stredných horských polôh, kde žije v machu, v listí a v detrite listnatých lesov. Na študovanom území sa zistil len v bukových lesných porastoch v závere Ľubochnianskej doliny.
46. *Sitticus rupicola* (C. L. Koch 1837)
Bežný druh skalnatých biotopov horských polôh Slovenska. Na študovanom území sa tento druh zistil na všetkých študovaných plochách.
47. *Sitticus saxicola* (C. L. Koch 1848)
Vzácnny horský druh, z ktorého sa ulovil 1 ♂ pod skalou v smrekovom lesnom poraste.

48. *Alopecosa accentuata* (Latr. 1817)
Pomerne hojný druh teplejších a suchších biotopov sa zatiaľ zistil len na trávna-
tých svahoch nad Lubochnianskou dolinou.
49. *Alopecosa aculeata* (Cl. 1758)
Hojný druh žijúci v rozličných ihličnatých lesných porastoch patrí medzi cha-
rakteristické druhy smrekových lesov. V oblasti Čierneho kameňa sa vyskytuje aj
v pásme kosodreviny.
50. *Alopecosa inquilina* (Cl. 1758)
Pomerne hojný druh žijúci na lesných čistinkách a na okrajoch lesov. Na Čiernom
kameni patrí na horských lúkach medzi bežne zastúpené druhy.
51. *Alopecosa pulverulenta* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh trávnatých miest lesných aj nelesných biotopov tohto chráne-
ného územia. Nebol zastihnutý len na svahoch Ploskej.
52. *Pardosa amentata* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh žijúci v tráve a pod skalami vlhkejších miest lesných aj neles-
ných biotopov, najmä v okolí prameňov a podmáčaných plôch.
53. *Pardosa lugubris* (Walck. 1802)
Hojný druh žijúci na horských lúkach, lesných čistinkách a na okrajoch lesa.
Na Čiernom kameni sa bežne vyskytuje v smrekových lesných porastoch.
54. *Pardosa palustris* (Linnaeus 1758)
Menej hojný druh zistený len na holých a skalnatých severovýchodných svahoch
Ploskej.
55. *Pardosa pullata* (Cl. 1758)
Zriedkavejší druh zistený len na vlhkejších miestach v smrekových lesných
porastoch a v pásme kosodreviny.
56. *Pardosa riparia* (C. L. Koch 1833)
Hojný druh vyšších horských polôh Slovenska. Na študovanom území sa bežne
zbieral vo vlhkejších aj suchších biotopoch mimo hustejších lesných porastov.
57. *Pardosa saltuaria* (L. Koch 1870)
Z tohto druhu žijúceho na horských lúkach sa doteraz ulovil len jeden jedinec
v blízkosti horského prameňa na spodnom okraji smrekového lesa.
58. *Tricca lutetiana* (Simon 1876)
Vzácnejší druh, ktorý sa doteraz v pohorí Veľkej Fatry zbieral v Gaderskej
a Blatnickej doline, na svahoch Tlstej a Ostrej, v doline Skalná pod Padvou a pri
Kráľovej skale. Na Čiernom kameni sa zistil výskyt na lesných čistinkách pod
pásmom kosodreviny. Doteraz bol tento druh na území Slovenska známy len z ob-
lasti Veľkého Rozsutca v Malej Fatre (Svatoň, Miller 1979).
59. *Trochosa terricola* (Thor. 1856)
Bežný druh žijúci vo vlhkejších bukových lesoch. Tento druh sme hojne zbierali
v závere Lubochnianskej doliny, vzácnejšie aj v smrekových lesných porastoch
pod predným aj zadným vrcholom Čierneho kameňa.

48. *Alopecosa accentuata* (Latr. 1817)
Pomerne hojný druh teplejších a suchších biotopov sa zatiaľ zistil len na trávna-
tých svahoch nad Ľubochnianskou dolinou.
49. *Alopecosa aculeata* (Cl. 1758)
Hojný druh žijúci v rozličných ihličnatých lesných porastoch patrí medzi cha-
rakteristické druhy smrekových lesov. V oblasti Čierneho kameňa sa vyskytuje aj
v pásme kosodreviny.
50. *Alopecosa inquilina* (Cl. 1758)
Pomerne hojný druh žijúci na lesných čistinkách a na okrajoch lesov. Na Čiernom
kameni patrí na horských lúkach medzi bežne zastúpené druhy.
51. *Alopecosa pulverulenta* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh trávnatých miest lesných aj nelesných biotopov tohto chráne-
ného územia. Nebol zastihnutý len na svahoch Ploskej.
52. *Pardosa amentata* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh žijúci v tráve a pod skalami vlhkejších miest lesných aj neles-
ných biotopov, najmä v okolí prameňov a podmáčaných plôch.
53. *Pardosa lugubris* (Walck. 1802)
Hojný druh žijúci na horských lúkach, lesných čistinkách a na okrajoch lesa.
Na Čiernom kameni sa bežne vyskytuje v smrekových lesných porastoch.
54. *Pardosa palustris* (Linnaeus 1758)
Menej hojný druh zistený len na holých a skalnatých severovýchodných svahoch
Ploskej.
55. *Pardosa pullata* (Cl. 1758)
Zriedkavejší druh zistený len na vlhkejších miestach v smrekových lesných
porastoch a v pásme kosodreviny.
56. *Pardosa riparia* (C. L. Koch 1833)
Hojný druh vyšších horských polôh Slovenska. Na študovanom území sa bežne
zbieral vo vlhkejších aj suchších biotopoch mimo hustejších lesných porastov.
57. *Pardosa saltuaria* (L. Koch 1870)
Z tohto druhu žijúceho na horských lúkach sa doteraz ulovil len jeden jedinec
v blízkosti horského prameňa na spodnom okraji smrekového lesa.
58. *Tricca lutetiana* (Simon 1876)
Vzácnejší druh, ktorý sa doteraz v pohorí Veľkej Fatry zbieral v Gaderskej
a Blatnickej doline, na svahoch Tlstej a Ostrej, v doline Skalná pod Padvou a pri
Kráľovej skale. Na Čiernom kameni sa zistil výskyt na lesných čistinkách pod
pásmom kosodreviny. Doteraz bol tento druh na území Slovenska známy len z ob-
lasti Veľkého Rozsutca v Malej Fatre (Svatoň, Miller 1979).
59. *Trochosa terricola* (Thor. 1856)
Bežný druh žijúci vo vlhkejších bukových lesoch. Tento druh sme hojne zbierali
v závere Ľubochnianskej doliny, vzácnejšie aj v smrekových lesných porastoch
pod predným aj zadným vrcholom Čierneho kameňa.

60. *Xerolycosa nemoralis* (Westr. 1861)

Tento druh sa v oblasti Čierneho kameňa zistil len na lesných čistinkách a na
suchších okrajoch lesov.

Agelenidae

61. *Cicurina cicur* (Fabr. 1793)
Tento druh žijúci pod kameňmi, v machu a v listí tmavších lesov sa lokálne
zistil len v bukových lesných porastoch v závere Ľubochnianskej doliny.
62. *Coelotes atropos* (Walck. 1825)
Zriedkavejší druh žijúci v horských lesoch pod kameňmi a drevom. Tu sme ho
zistili len v nižších horských polohách pod kôrou smrekových kmeňov.
63. *Coelotes inermis* (L. Koch 1855)
Pomerne hojný druh žijúci v bukových aj v smrekových lesoch stredných a vyš-
ších horských polôh. V našich zberoch je viac jedincov zo záveru Ľubochnianskej
doliny, 1 ♂ sa chytil do zemnej pasce v kosodrevine pod zadným vrcholom Čierneho
kameňa.
64. *Coelotes solitarius* (L. Koch 1868)
Tento druh žijúci na podobných miestach ako *C. atropos* (Walck.) sme zbierali
len vzácné. Jednu ♀ sme ulovili pod skalou na severovýchodnom svahu Ploskej.
65. *Coelotes terrestris* (Wid. 1834)
Hojný druh žijúci v listnatých, v zmiešaných aj v ihličnatých lesoch patrí medzi
najhojnejšie druhy rodu *Coelotes* vyskytujúce sa na území Čierneho kameňa.
66. *Cryphoeca silvicola* (C. L. Koch 1834)
Hojný druh žijúci v lesných biotopoch pod skalami, v machu a v listí. Náš
zobieraný materiál pochádza zo smrekových porastov a kosodreviny na Čiernom
kameni.
67. *Cybaeus angustiarum* (L. Koch 1868)
Najhojnejší lesný druh, jeden z dominantných druhov študovaného územia.
Nevyskytuje sa len v oblasti Ploskej.
68. *Tegenaria silvestris* (L. Koch 1872)
Pomerne vzácny druh žijúci v lesoch medzi koreňmi stromov. V materiáli je
zatiaľ viac jedincov len zo záveru Ľubochnianskej doliny, 1 ♂ aj zo smrekového lesa
pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

Hahnidae

69. *Antistea elegans* (Blackw. 1841)
Tento druh sme na území Čierneho kameňa zistili len na zamokrených miestach
v okolí horských prameňov a na podmáčaných lúčnych plochách pod Čiernym
kameňom.
70. *Hahnia difficilis* (Harm 1966)
Veľmi vzácny druh žijúci v machu horských lesov Slovenska. Tento druh, z kto-

rého sme ulovili len 1 ♀ v machu pod zadným vrcholom Čierneho kameňa, sme doteraz zbierali len vo Vysokých Tatrách na Štrbskom plese a v Kôprovej doline.

71. *Hahnia montana* (Blackw. 1841)

Veľmi vzácny druh žijúci v machu a v listí horských lesov Slovenska. Niekoľko jedincov sa ulovilo v machu v smrekových lesných porastoch pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

72. *Hahnia pusilla* (C. L. Koch 1841)

Hojnejší druh žijúci v machu, v listí a v detrite rozličných lesných typov. Na študovanom území sa zbieral len v smrekových lesných porastoch.

Theridiidae

73. *Enoplognatha ovata* (Cl. 1758)

Pomerne hojný druh žijúci v tráve a na konároch kríkov nelesných biotopov v širšej oblasti Čierneho kameňa.

74. *Robertus lividus* (Blackw. 1836)

Hojnejší druh vlhkejších lesov, kde žije v machu a v listí. Na študovanom území sa zatiaľ zistil len v závere Ľubochnianskej doliny.

75. *Robertus truncorum* (L. Koch 1872)

Vzácny druh charakteristický pre faunu machov horských lesov Slovenska. Na študovanom území sa zbieral v machu a v listí uprostred smrekových lesných porastov a v pásme kosodreviny.

76. *Theonoë minutissima* (Cambr. 1879)

Vzácny druh, ktorý bol doteraz na Slovensku známy len z Malej Fatry, zo Starhradú (Miller, Kratochvíl 1939) a z juhozápadného svahu Veľkého Rozsutca (Miller, Svatoň 1978; Svatoň, Miller 1979). Jediný ♂ bol ulovený v machu kosodreviny pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

77. *Theridion sisyphium* (Cl. 1758)

Pomerne hojný druh žijúci na vyšších bylinách a na konároch stromov a kríkov na okraji lesa a na lesných čistinkách. Väčšina zozbieraného materiálu pochádza z biotopu horských lúk, niektoré jedince sa zbierali na konároch smrekov vo vnútri smrekových lesných porastov.

78. *Theridion tinctum* (Walck. 1802)

Hojnejší druh žijúci na okrajoch lesov na konároch stromov a kríkov v závere Ľubochnianskej doliny a na Čiernom kameni. V pásme kosodreviny sa pravdepodobne nevyskytuje.

79. *Theridion varians* (Hahn 1831)

Hojný druh žijúci na konároch smrekov a na rozličných krovinách v montánnom pásme pod Čiernym kameňom. Tento druh sme zbierali aj šmykmi v trávnatých porastoch smrekového stupňa.

Tetragnathidae

80. *Tetragnatha obtusa* (C. L. Koch 1837)

Menej hojný druh žijúci na Čiernom kameni vo vlhkejších lesoch smrekového

rého sme ulovili len 1 ♀ v machu pod zadným vrcholom Čierneho kameňa, sme doteraz zbierali len vo Vysokých Tatrách na Štrbskom plese a v Kôprovej doline.

71. *Hahnia montana* (Blackw. 1841)

Veľmi vzácny druh žijúci v machu a v listí horských lesov Slovenska. Niekoľko jedincov sa ulovilo v machu v smrekových lesných porastoch pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

72. *Hahnia pusilla* (C. L. Koch 1841)

Hojnejší druh žijúci v machu, v listí a v detrite rozličných lesných typov. Na študovanom území sa zbieral len v smrekových lesných porastoch.

Theridiidae

73. *Enoplognatha ovata* (Cl. 1758)

Pomerne hojný druh žijúci v tráve a na konároch kríkov nelesných biotopov v širšej oblasti Čierneho kameňa.

74. *Robertus lividus* (Blackw. 1836)

Hojnejší druh vlhkejších lesov, kde žije v machu a v listí. Na študovanom území sa zatiaľ zistil len v závere Ľubochnianskej doliny.

75. *Robertus truncorum* (L. Koch 1872)

Vzácný druh charakteristický pre faunu machov horských lesov Slovenska. Na študovanom území sa zbieral v machu a v listí uprostred smrekových lesných porastov a v pásme kosodreviny.

76. *Theonoe minutissima* (Cambr. 1879)

Vzácný druh, ktorý bol doteraz na Slovensku známy len z Malej Fatry, zo Starhradú (Miller, Kratochvíl 1939) a z juhozápadného svahu Veľkého Rozsutca (Miller, Svatoň 1978; Svatoň, Miller 1979). Jediný ♂ bol ulovený v machu kosodreviny pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

77. *Theridion sisyphium* (Cl. 1758)

Pomerne hojný druh žijúci na vyšších bylinách a na konároch stromov a kríkov na okraji lesa a na lesných čistinkách. Väčšina zozbieraného materiálu pochádza z biotopu horských lúk, niektoré jedince sa zbierali na konároch smrekov vo vnútri smrekových lesných porastov.

78. *Theridion tinctum* (Walck. 1802)

Hojnejší druh žijúci na okrajoch lesov na konároch stromov a kríkov v závere Ľubochnianskej doliny a na Čiernom kameni. V pásme kosodreviny sa pravdepodobne nevyskytuje.

79. *Theridion varians* (Hahn 1831)

Hojný druh žijúci na konároch smrekov a na rozličných krovinách v montánnom pásme pod Čiernym kameňom. Tento druh sme zbierali aj šmykmi v trávnatých porastoch smrekového stupňa.

Tetragnathidae

80. *Tetragnatha obtusa* (C. L. Koch 1837)

Menej hojný druh žijúci na Čiernom kameni vo vlhkejších lesoch smrekového

stupňa. Všetky naše zbery sú z konárov smrekov, niekoľko jedincov pochádza aj z kosodreviny.

81. *Tetragnatha pinicola* (L. Koch 1870)

Veľmi hojný druh žijúci na konároch ihličnatých stromov. Celý zozbieraný materiál pochádza zo smrekových lesných porastov a z pásma kosodreviny.

Argiopidae

82. *Araneus alpicus* (L. Koch 1869)

Tento druh žijúci na ihličnatých stromoch v podhorských a horských oblastiach Slovenska vystupuje na Čiernom kameni až po samý vrchol. Zozbieraný materiál pochádza len z okolia Čierneho kameňa.

83. *Araneus cucurbitinus* (Cl. 1758)

Veľmi hojný druh žijúci na konároch stromov a kríkov rôznorodých lesných biotopov v Ľubochnianskej doline a na Čiernom kameni.

84. *Araneus diadematus* (Cl. 1758)

Veľmi hojný druh žijúci v rôznorodých biotopoch v širšej oblasti Čierneho kameňa. Nevyskytuje sa len na severovýchodných svahoch Ploskej.

85. *Araneus marmoreus* (Cl. 1758)

Tento druh uprednostňujúci vlhkejšie biotopy sa zbieral v trávnatých porastoch uprostred smrekových lesných porastov a v závere Ľubochnianskej doliny, kde je oveľa hojnejší.

86. *Cercidia prominens* (Westr. 1851)

Vzácnější druh žijúci v tráve a na iných nižších rastlinách lesných aj nelesných biotopov. Počas arachnologickej exkurzie v júni 1974 ulovil dr. P. Kasal jedného jedinca.

87. *Cyclosa conica* (Pall. 1772)

Menej hojný druh žijúci najmä v ihličnatých lesných porastoch na konároch stromov. V oblasti Čierneho kameňa sme ho zbierali len v smrekových porastoch.

88. *Mangora acalypha* (Walck. 1802)

Pomerne hojný druh žijúci v rôznorodých biotopoch chráneného územia Čierny kameň, v trávnatých porastoch a na konároch stromov a kríkov.

89. *Meta merianae* (Scop. 1763)

Tento druh žije medzi balvanmi tienistých horských potokov, na vlhkých skalách, v zamokrených skalných dutinách, v jaskyniach a v skalných prepadliskách. Jediná ♀ bola ulovená v machu obrastajúcom skalné suťoviská v biotope na rozhraní smrekového lesa a kosodreviny.

90. *Meta segmentata* (Cl. 1758)

Hojnejší druh žijúci na horských lúkach a v lesných biotopoch v širšej oblasti Čierneho kameňa. Nezberal sa len na severovýchodných svahoch Ploskej.

91. *Zygiella montana* (C. L. Koch 1839)

Horský druh viazaný najmä na smrekové lesné porasty. Väčšina zozbieraného materiálu pochádza zo štrbín skalných stien.

92. *Bolyphantes alticeps* (Sund. 1832)
Hojný druh žijúci v tráve a na krovinách horských lúk a okrajov lesov. Na vhodných biotopoch v širšej oblasti Čierneho kameňa sa vyskytuje takmer všade.
93. *Centromerus arcanus* (Cambr. 1873)
Pomerne hojný muscikolný druh žijúci v machu horských lesov. V smrekových lesoch a v kosodrevine na Čiernom kameni nie je vzácny.
94. *Centromerus pabulator* (Cambr. 1875)
Tento druh na Čiernom kameni bežný patrí medzi najhojnejšie druhy rodu *Centromerus*. Žije v machu a pod skalami smrekového stupňa a v pásme kosodreviny.
95. *Centromerus sylvaticus* (Blackw. 1841)
Hojný muscikolný druh žijúci v machu smrekových lesov a v kosodrevine, v ktorej vystupuje až pod vrchol Čierneho kameňa.
96. *Drapetisca socialis* (Sund. 1832)
Hojnejší druh, ktorý sme zatiaľ zbierali len na kmeňoch bukov v závere Ľubochnianskej doliny. V nižších polohách, v okolí Borišova a N MCPalskej doliny, patrí medzi bežné druhy.
97. *Leptorhoptrum robustum* (Westr. 1851)
Zriedkavejší druh žijúci pod skalami a v machu horských lesov. Na študovanom území sme ho zatiaľ našli len v machu smrekových lesov v západnej časti lokality.
98. *Leptyphantes alacris* (Blackw. 1853)
Tento druh žijúci v machu a v hrabanke lesov rôzneho typu patrí na tomto chránenom území medzi najbežnejšie druhy. Zbierali sme ho v machu, v listí a na konároch smrekov v smrekových lesných porastoch aj v pásme kosodreviny.
99. *Leptyphantes arciger* (Kulcz. 1881)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve a v machu podhorských a horských lesov. Na študovanom území sa zbieral v rôznych lesných biotopoch Ľubochnianskej doliny a Čierneho kameňa.
100. *Leptyphantes cristatus* (Menge 1866)
Menej hojný druh žijúci v machu, v listí a v detrite vlhkejších lesov. Na študovanom území sa zatiaľ zbieral v lesnej hrabanke v závere Ľubochnianskej doliny.
101. *Leptyphantes monticola* (Kulcz. 1881)
Tento druh, ktorý sa doteraz pokladal za tatranský endemit, žije v smrekových lesných porastoch na Čiernom kameni. Našlo sa tu niekoľko jedincov v detrite a v hrabanke smrekového lesa.
102. *Leptyphantes mughi* (Fick. 1875)
Veľmi hojný druh žijúci v smrekových lesoch a v pásme kosodreviny. Na študovanom území sa zbieral na konároch ihličnatých stromov, juvenilné jedince sa zbierali v machu a v listí smrekového lesa.
103. *Leptyphantes pulcher* (Kulcz. 1881)
Veľmi vzácny druh, na území Slovenska známy len z Vysokých Tatier, Nízkyh Tatier a z oblasti Veľkého Rozsutca (Kulczyński 1882; Chyzer, Kulczyński

Linyphiidae

92. *Bolyphantes alticeps* (Sund. 1832)
Hojný druh žijúci v tráve a na krovinách horských lúk a okrajov lesov. Na vhodných biotopoch v širšej oblasti Čierneho kameňa sa vyskytuje takmer všade.
93. *Centromerus arcanus* (Cambr. 1873)
Pomerne hojný muscicolný druh žijúci v machu horských lesov. V smrekových lesoch a v kosodrevine na Čiernom kameni nie je vzácný.
94. *Centromerus pabulator* (Cambr. 1875)
Tento druh na Čiernom kameni bežný patrí medzi najhojnejšie druhy rodu *Centromerus*. Žije v machu a pod skalami smrekového stupňa a v pásme kosodreviny.
95. *Centromerus sylvaticus* (Blackw. 1841)
Hojný muscicolný druh žijúci v machu smrekových lesov a v kosodrevine, v ktorej vystupuje až pod vrchol Čierneho kameňa.
96. *Drapetisca socialis* (Sund. 1832)
Hojnejší druh, ktorý sme zatiaľ zbierali len na kmeňoch bukov v závere Ľubochnianskej doliny. V nižších polohách, v okolí Borišova a Necpalskej doliny, patrí medzi bežné druhy.
97. *Leptorhoptnum robustum* (Westr. 1851)
Zriedkavejší druh žijúci pod skalami a v machu horských lesov. Na študovanom území sme ho zatiaľ našli len v machu smrekových lesov v západnej časti lokality.
98. *Leptyphantes alacris* (Blackw. 1853)
Tento druh žijúci v machu a v hrabanke lesov rôzneho typu patrí na tomto chránenom území medzi najbežnejšie druhy. Zbierali sme ho v machu, v listí a na konároch smrekov v smrekových lesných porastoch aj v pásme kosodreviny.
99. *Leptyphantes arciger* (Kulcz. 1881)
Pomerne hojný druh žijúci v tráve a v machu podhorských a horských lesov. Na študovanom území sa zbieral v rôznych lesných biotopoch Ľubochnianskej doliny a Čierneho kameňa.
100. *Leptyphantes cristatus* (Menge 1866)
Menej hojný druh žijúci v machu, v listí a v detrite vlhkejších lesov. Na študovanom území sa zatiaľ zbieral v lesnej hrabanke v závere Ľubochnianskej doliny.
101. *Leptyphantes monticola* (Kulcz. 1881)
Tento druh, ktorý sa doteraz pokladal za tatranský endemit, žije v smrekových lesných porastoch na Čiernom kameni. Našlo sa tu niekoľko jedincov v detrite a v hrabanke smrekového lesa.
102. *Leptyphantes mughi* (Fick. 1875)
Veľmi hojný druh žijúci v smrekových lesoch a v pásme kosodreviny. Na študovanom území sa zbieral na konároch ihličnatých stromov, juvenilné jedince sa zbierali v machu a v listí smrekového lesa.
103. *Leptyphantes pulcher* (Kulcz. 1881)
Veľmi vzácny druh, na území Slovenska známy len z Vysokých Tatier, Nízkyh Tatier a z oblasti Veľkého Rozsutca (Kulczyński 1882; Chyzer, Kulczyński

- 1894; Svatoň, Miller 1979). Na Čiernom kameni sa ulovili 4 ♂♂ a 1 ♀ na konároch smrekov v smrekových lesných porastoch pod zadným vrcholom. Vo Veľkej Fatre sme tento druh zbierali aj pod vrcholom Ostrej a na Kráľovom grúni.
104. *Leptyphantes tenebricola* (Wid. 1834)
Veľmi hojný druh žijúci pod kameňmi, v tráve, v machu a v listí tienistých vlhkých lesov. V širšej oblasti Čierneho kameňa nechýba tento druh takmer nikde (výnimkou sú severovýchodné svahy Ploskej).
105. *Linyphia triangularis* (Cl. 1758)
Veľmi hojný druh žijúci na nižších rastlinách a na krovinách rôznorodých biotopov. V oblasti Čierneho kameňa nechýba nikde.
106. *Nerieni peltata* (Wid. 1834)
Pomerne hojný druh žijúci v smrekových lesoch v celej oblasti Čierneho kameňa.
107. *Nerieni radiata* (Walck. 1842)
Hojný druh žijúci v ihličnatých lesoch každého typu. Na študovanom území sme ho zbierali v smrekových lesných porastoch takmer všade, v kosodrevine sme ho zatiaľ nenašli.
108. *Pityohyphantes phrygianus* (C. L. Koch 1836)
Hojný druh žijúci v podhorských a horských smrekových lesoch. Ako sprievodný druh smrekových porastov na vhodných biotopoch Čierneho kameňa nechýba nikde.
109. *Sintula corniger* (Blackw. 1856)
Vzácnější muscicolný druh žijúci v machu horských lesov Slovenska. Doteraz bol tento druh známy len z Furkotskej a Mlynickej doliny vo Vysokých Tatrách (Miller 1974), z oblasti Veľkého a Malého Rozsutca v Malej Fatre (Svatoň, Miller 1979) a z troch lokalít v Liptovskej kotline (Žitňanská 1981). Jedného jedinca sme získali preosievaním machu v smrekovom lese pod zadným vrcholom Čierneho kameňa.

Micryphantidae

110. *Diplocephalus cristatus* (Blackw. 1833)
Hojný druh žijúci v machu, v tráve a v listí zamokrených lúk, v blízkosti horských potokov a v lesoch, odkiaľ vystupuje až do pásma kosodreviny. Bohatší materiál sme nazbierali len v závere Ľubochnianskej doliny; v smrekových lesných porastoch a v kosodrevine sme tento druh zbierali len ojedinele.
111. *Diplocephalus latifrons* (Cambr. 1863)
Hojný druh žijúci v machu a v listí vlhkejších biotopov. V našom zozbieranom materiáli je viac jedincov z preosievania listia bukov v závere Ľubochnianskej doliny.
112. *Erigone dentipalpis* (Wid. 1834)
Pomerne hojný druh žijúci v skúmanom území na suchých aj vlhkejších trávnych svahoch. Viac jedincov sme ulovili v tráve na okraji smrekových lesných porastov, 1 ♂ a 2 ♀♀ pod skalami nad ľadovcovým kotlom na severovýchodnom svahu Ploskej.

113. *Maso sundevalli* (Westr. 1851)
Hojný druh žijúci v tráve, v machu a v listí našich lesov. Na Čiernom kameni žije tento druh na viacerých miestach v pásme bukových a smrekových lesov.
114. *Metopobactrus rayi* (Simon 1881)
Z tohto veľmi vzácneho druhu sme našli niekoľko jedincov na trávnom svahu na okraji kosodreviny pod predným vrcholom Čierneho kameňa. Miller (1966) opísal tento druh nájdený na Malom Kriváni v Malej Fatre pod menom *Trichopterna fatrensis*. Pod týmto menom sa udávajú aj nálezy z Vlačiek (okres Liptovský Mikuláš) a zo Suchého Jasienku vo Veľkej Fatre (Miller, Žitňanská 1976). V roku 1981 sme tento druh zbierali aj na Ohništi v Nízkych Tatrách.
115. *Micrargus herbigradus* (Blackw. 1854)
Hojný druh žijúci v machu a v listí vlhkejších lesov. Náš zozbieraný materiál pochádza prevažne zo smrekových lesných porastov, 1 ♀ sa chytila do zemnej pasce v pásme kosodreviny.
116. *Minyriolus pusillus* (Wid. 1834)
Hojný druh žijúci v machu a v lesnej hrabanke našich lesov. Početný materiál je zo smrekových lesných porastov, viac ♂♂ sme získali aj z preosievania v pásme kosodreviny.
117. *Pelecopsis thoracata* (Cambr. 1875)
Tento druh žije v machu, v tráve a v detrite vlhkejších lesných biotopov. Na študovanom území sme zatiaľ ulovili jediné ♀ pod skalou uprostred kosodreviny.
118. *Tapinocyba affinis* (Less. 1907)
Hojný muscikolný druh žijúci v machu našich lesov. Zatiaľ sme získali jediné ♀ z preosievania machu v pásme kosodreviny.
119. *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala* (Cambr. 1879)
Vzácný muscikolný druh žijúci v machu a v detrite horských lesov Slovenska. Dve ♀♀ sme ulovili do zemnej pasce v žľabe ľadovcového kotla na severovýchodnom svahu Ploskej.

SÚHRN

Fauna pavúkov Veľkej Fatry vrátane Štátnej prírodnej rezervácie Čierny kameň nebola doteraz vôbec preskúmaná. Výnimku tvorí len oblasť Gaderskej a Blatnickej doliny, ale výsledky neboli doteraz publikované.

V príspevku autor uvádza výskyt 119 druhov pavúkov, ktoré sa mu podarilo zistiť počas dvojročného (1980—1981) arachnologického výskumu na území ŠPR Čierny kameň. Do súpisu druhov je zahrnutých aj 47 druhov pavúkov, ktoré sa tu zistili počas arachnologickej exkurzie usporiadanej v rámci 1. celoštátneho zjazdu československých arachnológov v Turčianskych Tepliciach 14.—20. júna 1974.

Skúmané územie zahŕňa centrálnu časť Čierneho kameňa s vrcholovým fenoménom, záver Lubochnianskej doliny, horské lúky a pasienky medzi Čiernym kameňom, Suchým vrchom a Ploskou a severovýchodné svahy Ploskej, s ktorými sa perspektívne uvažuje v rámci rozšírenia tohto chráneného územia.

113. *Maso sundevalli* (Westr. 1851)
Hojný druh žijúci v tráve, v machu a v listí našich lesov. Na Čiernom kameni žije tento druh na viacerých miestach v pásme bukových a smrekových lesov.
114. *Metopobactrus rayi* (Simon 1881)
Z tohto veľmi vzácného druhu sme našli niekoľko jedincov na trávnom svahu na okraji kosodreviny pod predným vrcholom Čierneho kameňa. Miller (1966) opísal tento druh nájdený na Malom Kriváni v Malej Fatre pod menom *Trichopterna fatrensis*. Pod týmto menom sa udávajú aj nálezy z Vlačiek (okres Liptovský Mikuláš) a zo Suchého Jasienku vo Veľkej Fatre (Miller, Žitňanská 1976). V roku 1981 sme tento druh zbierali aj na Ohništi v Nízkych Tatrách.
115. *Micrargus herbigradus* (Blackw. 1854)
Hojný druh žijúci v machu a v listí vlhkejších lesov. Naš zozbieraný materiál pochádza prevažne zo smrekových lesných porastov, 1 ♀ sa chytila do zemnej pasce v pásme kosodreviny.
116. *Minyriolus pusillus* (Wid. 1834)
Hojný druh žijúci v machu a v lesnej hrabanke našich lesov. Početný materiál je zo smrekových lesných porastov, viac ♂♂ sme získali aj z preosievania v pásme kosodreviny.
117. *Pelecopsis thoracata* (Cambr. 1875)
Tento druh žije v machu, v tráve a v detrite vlhkejších lesných biotopov. Na študovanom území sme zatiaľ ulovili jedinú ♀ pod skalou uprostred kosodreviny.
118. *Tapinocyba affinis* (Less. 1907)
Hojný muscikolný druh žijúci v machu našich lesov. Zatiaľ sme získali jedinú ♀ z preosievania machu v pásme kosodreviny.
119. *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala* (Cambr. 1879)
Vzácný muscikolný druh žijúci v machu a v detrite horských lesov Slovenska. Dve ♀♀ sme ulovili do zemnej pasce v žľabe ľadovcového kotla na severovýchodnom svahu Ploskej.

SÚHRN

Fauna pavúkov Veľkej Fatry vrátane štátnej prírodnej rezervácie Čierny kameň nebola doteraz vôbec preskúmaná. Výnimku tvorí len oblasť Gaderskej a Blatnickej doliny, ale výsledky neboli doteraz publikované.

V príspevku autor uvádza výskyt 119 druhov pavúkov, ktoré sa mu podarilo zistiť počas dvojročného (1980—1981) arachnologického výskumu na území ŠPR Čierny kameň. Do súpisu druhov je zahrnutých aj 47 druhov pavúkov, ktoré sa tu zistili počas arachnologickej exkurzie usporiadanej v rámci 1. celoštátneho zjazdu československých arachnologov v Turčianskych Tepliciach 14.—20. júna 1974.

Skúmané územie zahŕňa centrálnu časť Čierneho kameňa s vrcholovým fenoménom, záver Ľubochňanskej doliny, horské lúky a pasienky medzi Čiernym kameňom, Suchým vrchom a Ploskou a severovýchodné svahy Ploskej, s ktorými sa perspektívne uvažuje v rámci rozšírenia tohto chráneného územia.

Fauna pavúkov Čierneho kameňa má horský charakter. Medzi vzácnejšie druhy, ktoré sa tu zistili, patria: *Zodarium germanicum*, *Gnaphosa lucifuga*, *Oxyptila blackwalli*, *Philodromus vagulus*, *Sitticus saxicola*, *Tricca lutetiana*, *Tegenaria silvestris*, *Hahnina difficilis*, *Hahnina montana*, *Robertus truncorum*, *Theonoë minutissima*, *Cercidia prominens*, *Leptyphantes pulcher*, *Sintula corniger*, *Metopobactrus rayi* a *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala*. Významný je nález druhu *Leptyphantes monticola*, ktorý sa doteraz pokladal za vysokotatranský endemit.

LITERATÚRA

- Bernátová, D. — Škovirová, K. — Kliment, J.: Flóra súčasného a projektovaného územia štátnej prírodnej rezervácie Čierny kameň vo Veľkej Fatre. Kmetiánum (Martin), 6, 1982 s. 5—80.
- Chyzer, C. — Kulczyński, L.: Araneae Hungariae, II, Budapest, 1894, s. 1—150.
- Kulczyński, L.: Spinnen aus der Tatra und den westlichen Beskiden. Krakau, 1882, s. 1—34.
- Miller, F.: Pavoučí zvířena hadcových stepí u Mohelna. Archiv Svazu na výzkum a ochranu přírody i krajiny v zemi Moravskoslezské, 7, Brno, 1947, s. 1—107.
- Miller, F.: Einige neue oder unvollkommen bekannte Zwergspinnen (*Micryphantidae*) aus der Tschechoslowakei (*Araneidea*). Acta entom. bohemoslov, 63, Praha, 1966, č. 2, s. 149—164.
- Miller, F.: Arachnofauna. Zborník TANAP. 16, Martin, 1974, s. 75—79.
- Miller, F. — Kratochvíl, J.: Několik nových pavouků ze střední Evropy. Einige neue Spinnen aus Mitteleuropa. Sborn. Ent. Odd. Nár. Mus. Praha, XVII (164), 1939, s. 32—38.
- Miller, F. — Svatoň, J.: Einige seltene und bisher unbekannt Spinnenarten aus der Slowakei. Annot. zool. bot. Bratislava, 1978, 126, s. 1—19.
- Miller, F. — Žitňanská, O.: Ein Beitrag zur Kenntnis der slowakischen Spinnenfauna. Biológia, 31, Bratislava, 1976, č. 5, s. 313—318.
- Svatoň, J.: Einige neue oder unvollkommen bekannte Spinnenarten aus der Slowakei. Biológia, 36, Bratislava, 1981, č. 2, s. 167—177.
- Svatoň, J.: Bibliografia arachnologickej literatúry týkajúcej sa Turčianskej kotliny a príľahlých pohorí. Kmetiánum, Martin, 1982, č. 6, s. 163—167.
- Svatoň, J. — Miller, F.: Fauna pavúkov štátnej prírodnej rezervácie Rozsutec. Kmetiánum, Martin, 1979, č. 5, s. 177—198.
- Žitňanská, O.: Zusammensetzung der Lebensgemeinschaften der Spinnen (*Araneida*) in dem Gebiet Liptovská Mara. Acta F. R. N. Univ. Comen. — Zoologia, XXV, Bratislava, 1981, s. 61—81.

РЕЗЮМЕ

Фауна пауков Ландшафтного заказника Велька Фатра, включая Государственный заповедник Чьерны камень, не была до настоящего времени исследована. Исключением является лишь район Гадерской и Блатницкой долин, но результаты его исследования не были до сих пор опубликованы.

В течение двухлетии (1980—1981 гг.) арахнологических исследований на территории Государственного заповедника Чьерны камень автором определено наличие 119 видов пауков. В перечень видов включено также 47 видов пауков, обнаруженных здесь во время арахнологической экскурсии, организованной в рамках 1-го общегосударственного съезда чехословацких арахnologов в г. Турчианске Теплице в июне 1974 г.

Исследуемая территория включает центральную часть горы Чьерны камень с вершинным феноменом, заключение Любохнянской долины, горные луга и пастбища между горами

Чиерны камень, Сухи верх и Пlosка, а также северо-восточные склоны последней, т. е. территорию за счет которой намечается расширить заповедник Чиерны камень.

Фауна пауков заповедника Чиерны камень имеет высокогорный характер. К наиболее ценным обнаруженным здесь видам относятся: *Zodarium germanicum*, *Gnaphosa lucifuga*, *Oxyptila blackwalli*, *Philodromus vagulus*, *Sitticus saxicola*, *Tricca lutetiana*, *Tegenaria silvestris*, *Hahnia difficilis*, *Hahnia montana*, *Robertus truncorum*, *Theonoë minutissima*, *Cercidia prominens*, *Leptyphantes pulcher*, *Sintula corniger*, *Metopobactrus rayi* и *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala*. Интерес представляет находка вида *Leptyphantes monticola*, считающегося до сих пор высокотатранским эндемиком.

SUMMARY

The spider fauna of the Velká Fatra, including the state nature reservation Čierny kameň has not yet been investigated. An exception is the territory of the Gaderská and Blatnická dolina, the results, however, have not been published.

In the contribution, the author quotes the presence of 119 species of spiders, which he found during a two years' arachnological research (1980—1981) on the territory of the state natural reservation Čierny kameň. The register of species comprises 47 species of spiders, which had been found here during the arachnological excursion at the occasion of the 1st congress of Czechoslovak arachnologists at Turčianske Teplice (June 14th—20th, 1974).

The investigated territory comprises the central part of the Čierny kameň with the top phenomenon, the end of the valley Lubochnianska dolina, the mountain meadows and pastures between Čierny kameň, Suchý vrch and Ploská, as well as the northeastern slopes of the Ploská, which are proposed to be included into the widened protected territory.

The spider fauna of the Čierny kameň is of mountaneous character. To the rarer species found on this territory, belong the following ones: *Zodarium germanicum*, *Gnaphosa lucifuga*, *Oxyptila blackwalli*, *Philodromus vagulus*, *Sitticus saxicola*, *Tricca lutetiana*, *Tegenaria silvestris*, *Hahnia difficilis*, *Hahnia montana*, *Robertus truncorum*, *Theonoë minutissima*, *Cercidia prominens*, *Leptyphantes pulcher*, *Sintula corniger*, *Metopobactrus rayi* and *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala*. The finding of the species *Leptyphantes monticola* is of importance, as it has been considered till now an endemit of the High Tatras.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Spinnenfauna der Velká Fatra, die staatliche Naturreservierung Čierny kameň inbegriffen, wurde bisher überhaupt nicht erforscht. Eine Ausnahme bildet nur das Gebiet der Gaderská und Blatnická dolina, wobei die Ergebnisse bisher nicht veröffentlicht wurden.

Im Beitrag führt der Verfasser das Vorkommen von 119 Spinnenarten an, die er während einer zweijährigen arachnologischen Erforschung (1980—1981) auf dem Gebiet der staatlichen Naturreservierung Čierny kameň feststellte. In das Verzeichnis der Arten sind auch 47 Arten von Spinnen eingeschlossen, die während der arachnologischen Exkursion im Rahmen des 1. gesamtstaatlichen Kongresses der tschechoslovakischen Arachnologen in Turčianske Teplice von 14. bis 20. Juni 1974 festgestellt wurden.

Das untersuchte Gebiet schließt den zentralen Teil des Čierny kameň mit dem Gipfelphänomen ein, weiters den Abschluß des Tales Lubochnianska dolina, die Bergwiesen und -weiden zwischen dem Čierny kameň, Suchý vrch und der Ploská, sowie die nordöstlichen Abhänge der Ploská, die perspektivisch für eine Erweiterung dieses geschützten Gebietes in Erwägung gezogen werden.

Die Spinnenfauna des Čierny kameň hat Gebirgscharakter. Zu den selteneren Arten, die hier festgestellt wurden, gehören: *Zodarium germanicum*, *Gnaphosa lucifuga*, *Oxyptila blackwalli*, *Philodromus vagulus*, *Sitticus saxicola*, *Tricca lutetiana*, *Tegenaria silvestris*, *Hahnia difficilis*, *Hahnia montana*, *Robertus truncorum*, *Theonoë minutissima*, *Cercidia prominens*, *Leptyphantes pulcher*, *Sintula corniger*, *Metopobactrus rayi* und *Walckenaeria (Parawideria) melanocephala*. Bedeutsam ist der Fund der Art *Leptyphantes monticola*, die bisher für einen Endemiten der Hohen Tatra gehalten wurde.